



Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 19ης Απριλίου 2012*

«Δικαίωμα του δημιουργού και συγγενικά δικαιώματα — Επεξεργασία δεδομένων μέσω Διαδικτύου — Προσβολή αποκλειστικού δικαιώματος — Ακουστικά βιβλία των οποίων η πρόσβαση κατέστη δυνατή από διακομιστή FTP μέσω Διαδικτύου με διεύθυνση IP χορηγηθείσα από τον φορέα παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου — Διαταγή προς τον φορέα παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου να κοινοποιήσει το όνομα και τη διεύθυνση του χρήστη της διευθύνσεως IP»

Στην υπόθεση C-461/10,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Högsta domstolen (Σουηδία) με απόφαση της 25ης Αυγούστου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Σεπτεμβρίου 2010, στο πλαίσιο της δίκης

Bonnier Audio AB,

Earbooks AB,

Norstedts Förlagsgrupp AB,

Piratförlaget AB,

Storyside AB

κατά

Perfect Communication Sweden AB,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský, (εισηγητή), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász και D. Šváby, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: K. Sztranc-Sławiczek, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 30ής Ιουνίου 2011,

* Γλώσσα διαδικασίας: η σουηδική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- οι Bonnier Audio AB, Earbooks AB, Norstedts Förlagsgrupp AB, Piratförlaget AB και Storyside AB, εκπροσωπούμενες από τους P. Danowsky και O. Roos, advokater,
- η Perfect Communication Sweden AB, εκπροσωπούμενη από τους P. Helle και M. Moström, advokater,
- η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους A. Falk και C. Meyer-Seitz,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και K. Havlíčková,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους G. Palmieri και C. Colelli, επικουρούμενους από τον S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- η Λεττονική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Borkoveca και K. Krasovska,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους R. Troosters και K. Simonsson,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Νοεμβρίου 2011,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 3 έως 5 και 11 της οδηγίας 2006/24/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/EK (ΕΕ L 105, σ. 54), καθώς και του άρθρου 8 της οδηγίας 2004/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (ΕΕ L 157, σ. 45, και διορθωτικό ΕΕ L 195, σ. 16).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ των Bonnier Audio AB, Earbooks AB, Norstedts Förlagsgrupp AB, Piratförlaget AB και Storyside AB (στο εξής, από κοινού: Bonnier Audio κ.λπ.), αφενός, και της εταιρείας Perfect Communication Sweden AB (στο εξής: ePhone), αφετέρου, σχετικά με την ανακοπή που προέβαλε η τελευταία αυτή κατά αιτήσεως εκδόσεως διαταγής περί κοινοποιήσεως στοιχείων την οποία υπέβαλαν οι Bonnier Audio κ.λπ.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Οι διατάξεις σχετικά με την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας

3 Το άρθρο 8 της οδηγίας 2004/48 ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, στο πλαίσιο διαδικασίας που αφορά προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας και κατόπιν αιτιολογημένου και αναλογικού αιτήματος του προσφεύγοντος, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δύνανται να διατάσσουν την παροχή πληροφοριών για την προέλευση και για τα δίκτυα διανομής των εμπορευμάτων ή παροχής των υπηρεσιών, που προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, από τον παραβάτη και/ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο:

- α) βρέθηκε να κατέχει τα παράνομα εμπορεύματα σε εμπορική κλίμακα,
- β) βρέθηκε να χρησιμοποιεί τις παράνομες υπηρεσίες σε εμπορική κλίμακα,
- γ) διαπιστώθηκε ότι παρείχε, σε εμπορική κλίμακα, υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την προσβολή δικαιώματος ή
- δ) υποδείχθηκε, από το πρόσωπο των στοιχείων α', β' ή γ', ως εμπλεκόμενο στην παραγωγή, κατασκευή ή διανομή των εμπορευμάτων ή στην παροχή των υπηρεσιών.

2. Οι πληροφορίες της παραγράφου 1 περιλαμβάνουν, εφόσον ενδείκνυται:

- α) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των παραγωγών, κατασκευαστών, διανομέων, προμηθευτών και λοιπών προηγούμενων κατόχων του προϊόντος ή της υπηρεσίας, καθώς και των παραληπτών χονδρεμπόρων και των εμπόρων λιανικής,
- β) πληροφορίες για τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παραλήφθηκαν ή παραγγέλθηκαν, καθώς και για το τίμημα που εισπράχθηκε για τα εν λόγω εμπορεύματα ή υπηρεσίες.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη άλλων κανονιστικών διατάξεων οι οποίες:

- α) παρέχουν στον δικαιούχο δικαιώματα πληρέστερης ενημέρωσης,
- β) διέπουν τη χρήση, στο πλαίσιο αστικής ή ποινικής διαδικασίας, των πληροφοριών που γνωστοποιούνται βάσει του παρόντος άρθρου,
- γ) διέπουν την ευθύνη για καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης, ή
- δ) παρέχουν τη δυνατότητα άρνησης της παροχής πληροφοριών που θα υποχρέωναν το κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 πρόσωπο να παραδεχθεί τη συμμετοχή του ιδίου ή των στενών συγγενών του στην προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, ή
- ε) διέπουν την προστασία της εμπιστευτικότητας των πηγών πληροφοριών ή την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.»

Οι διατάξεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

– Η οδηγία 95/46/EK

4 Η οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ. 31), θεσπίζει κανόνες σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων συναφώς, εξασφαλίζοντας παράλληλα την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5 Το άρθρο 2, στοιχεία α' και β', της οδηγίας 95/46 ορίζει τα ακόλουθα:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) “δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”, κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί “το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα”· ως πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί λογίζεται το πρόσωπο εκείνο που μπορεί να προσδιοριστεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσοτέρων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από φυσική, βιολογική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική άποψη·

β) “επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” “επεξεργασία”, κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιούνται με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων διαδικασιών και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώρηση, η οργάνωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η τροποποίηση, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η ανακοίνωση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η εναρμόνιση ή ο συνδυασμός, καθώς και το κλείδωμα, η διαγραφή ή η καταστροφή.»

6 Το άρθρο 13 της εν λόγω οδηγίας, με τίτλο «Εξαιρέσεις και περιορισμοί», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν με νομοθετικά μέτρα την εμβέλεια των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, του άρθρου 10, του άρθρου 11, παράγραφος 1, και των άρθρων 12 και 21, όταν ο περιορισμός αυτός απαιτείται για τη διαφύλαξη:

α) της ασφάλειας του κράτους·

β) της άμυνας·

γ) της δημόσιας ασφάλειας·

δ) της πρόληψης, διερεύνησης, διαπίστωσης και δίωξης παραβάσεων του ποινικού νόμου ή της δεοντολογίας των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων·

ε) σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων·

στ) αποστολής ελέγχου, επιθεώρησης ή ρυθμιστικών καθηκόντων που συνδέονται, έστω και ευκαιριακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία γ', δ' και ε'·

ζ) της προστασίας του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων προσώπων.»

– Η οδηγία 2002/58/EK

- 7 Κατά το άρθρο 2 της οδηγίας 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ L 201, σ. 37):

«Εκτός αν άλλως ορίζεται, ισχύουν οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στην οδηγία 95/46/EK και την οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο) [ΕΕ L 108, σ. 33].

Επίσης, ισχύουν και οι ακόλουθοι ορισμοί, βάσει των οποίων νοούνται ως:

[...]

- β) “δεδομένα κίνησης”, τα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία για τους σκοπούς της διαβίβασης μιας επικοινωνίας σε δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή της χρέωσής της·

[...]

- δ) “επικοινωνία”, κάθε πληροφορία που ανταλλάσσεται ή διαβιβάζεται μεταξύ ενός πεπερασμένου αριθμού μερών, μέσω μιας διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Δεν περιλαμβάνονται πληροφορίες που διαβιβάζονται ως τμήμα ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών στο κοινό μέσω δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι πληροφορίες μπορούν να αφορούν αναγνωρίσιμο συνδρομητή ή χρήστη που τις λαμβάνει.

[...]»

- 8 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58 προβλέπει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη κατοχυρώνουν, μέσω της εθνικής νομοθεσίας, το απόρρητο των επικοινωνιών που διενεργούνται μέσω δημόσιου δικτύου επικοινωνιών και των διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και των συναφών δεδομένων κίνησης. Ειδικότερα, απαγορεύουν την ακρόαση, υποκλοπή, αποθήκευση ή άλλο είδος παρακολούθησης ή επιτήρησης των επικοινωνιών και των συναφών δεδομένων κίνησης από πρόσωπα πλην των χρηστών, χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων χρηστών, εκτός αν υπάρχει σχετική νόμιμη άδεια, σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 1. Η παρούσα παράγραφος δεν εμποδίζει την τεχνική αποθήκευση, η οποία είναι αναγκαία για τη διαβίβαση επικοινωνίας, με την επιφύλαξη της αρχής του απορρήτου.»

- 9 Το άρθρο 6 της οδηγίας αυτής ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Τα δεδομένα κίνησης που αφορούν συνδρομητές και χρήστες, τα οποία υποβάλλονται σε επεξεργασία και αποθηκεύονται από τον πάροχο δημόσιου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, πρέπει να απαλείφονται ή να καθίστανται ανώνυμα όταν δεν είναι πλέον απαραίτητα για τον σκοπό της μετάδοσης μιας επικοινωνίας, με την επιφύλαξη των παραγράφων 2, 3 και 5 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 15, παράγραφος 1.

2. Τα δεδομένα κίνησης που είναι απαραίτητα για τη χρέωση των συνδρομητών και την πληρωμή των διασυνδέσεων μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία. Η επεξεργασία αυτή επιτρέπεται μόνον έως το τέλος της χρονικής περιόδου εντός της οποίας δύναται να αμφισβητείται νομίμως ο λογαριασμός ή να επιδιώκεται η πληρωμή.

3. Για την εμπορική προώθηση των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή για την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, ο πάροχος διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών μπορεί να επεξεργάζεται τα δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στην απαιτούμενη έκταση και για την απαιτούμενη διάρκεια για αυτή την υπηρεσία ή την εμπορική προώθηση, εφόσον ο συνδρομητής ή ο χρήστης τον οποίο αφορούν δίδει τη συγκατάθεσή του. Στους χρήστες ή συνδρομητές πρέπει να δίνεται η δυνατότητα να ανακαλούν οποτεδήποτε τη συγκατάθεσή τους για την επεξεργασία των δεδομένων κίνησης.

[...]

5. Η επεξεργασία των δεδομένων κίνησης, σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2, 3 και 4, πρέπει να περιορίζεται σε πρόσωπα τα οποία ενεργούν υπό την εποπτεία του φορέα παροχής του δημοσίου δικτύου και της διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ασχολούνται με τη διαχείριση της χρέωσης ή της κίνησης, τις απαντήσεις σε ερωτήσεις πελατών, την ανίχνευση της απάτης, την εμπορική προώθηση των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή την παροχή υπηρεσίας προστιθέμενης αξίας, και πρέπει να περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία για την εξυπηρέτηση των σκοπών αυτών.

6. Οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 5 ισχύουν με την επιφύλαξη της δυνατότητας των αρμοδίων φορέων να ενημερώνονται για τα δεδομένα κίνησης σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, με σκοπό την επίλυση διαφορών, ιδίως σχετικά με τη διασύνδεση ή τη χρέωση.»

10 Κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας:

«Τα κράτη μέλη δύνανται να λαμβάνουν νομοθετικά μέτρα για να περιορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6, στο άρθρο 8, παράγραφοι 1 έως 4 και στο άρθρο 9 της παρούσας οδηγίας, εφόσον ο περιορισμός αυτός αποτελεί αναγκαίο, κατάλληλο και ανάλογο μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας (δηλαδή της ασφάλειας του κράτους), της εθνικής άμυνας, της δημόσιας ασφάλειας, και για την πρόληψη, διερεύνηση, διαπίστωση και δίωξη ποινικών αδικημάτων ή της άνευ αδείας χρησιμοποίησης του συστήματος ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46/EK. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη δύνανται, μεταξύ άλλων, να λαμβάνουν νομοθετικά μέτρα που θα προβλέπουν τη φύλαξη δεδομένων για ορισμένο χρονικό διάστημα για τους λόγους που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο. Όλα τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο είναι σύμφωνα με τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.»

– Η οδηγία 2006/24

11 Κατά τη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2006/24:

«Το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58/EK συνεχίζει να τυγχάνει εφαρμογής σε σχέση με δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων που αφορούν ανεπιτυχείς κλήσεις, των οποίων δεν απαιτείται ρητά η διατήρηση δυνάμει της παρούσας οδηγίας και επομένως δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας και για τη διατήρηση δεδομένων για σκοπούς, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών σκοπών, πέραν των αναφερομένων στην παρούσα οδηγία.»

12 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/24 ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία αποβλέπει στην εναρμόνιση των διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με τις υποχρεώσεις των παρόχων διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίου δικτύου επικοινωνιών όσον αφορά τη διατήρηση ορισμένων δεδομένων που παράγονται ή υφίστανται επεξεργασία από αυτούς, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα καθίστανται διαθέσιμα για τους σκοπούς της διερεύνησης, διαπίστωσης και δίωξης σοβαρών ποινικών αδικημάτων, όπως ορίζονται βάσει του εθνικού δικαίου των κρατών μελών.»

13 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής προβλέπει τα ακόλουθα:

«Κατά παρέκκλιση εκ των άρθρων 5, 6 και 9 της οδηγίας 2002/58/EK, τα κράτη μέλη θεσπίζουν μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα τα οποία προσδιορίζονται με το άρθρο 5 της παρούσας οδηγίας διατηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, εφόσον παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία από παρόχους διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίου δικτύου επικοινωνιών στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας τους κατά την παροχή των προσδιοριζόμενων υπηρεσιών επικοινωνιών.»

14 Το άρθρο 4 της ίδιας οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα που διατηρούνται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία παρέχονται μόνο στις αρμόδιες εθνικές αρχές, σε ειδικές περιπτώσεις και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Η διαδικασία και οι όροι πρόσβασης σε διατηρούμενα δεδομένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις αναγκαιότητας και αναλογικότητας ορίζονται από τα κράτη μέλη στο εθνικό τους δίκαιο, με την επιφύλαξη των οικείων διατάξεων του ευρωπαϊκού δικαίου ή του δημοσίου διεθνούς δικαίου, και ιδίως της [Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950], όπως έχει ερμηνευθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

15 Το άρθρο 5 της οδηγίας 2006/24 ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι βάσει της παρούσας οδηγίας οι ακόλουθες κατηγορίες δεδομένων διατηρούνται:

α) δεδομένα αναγκαία για την ανίχνευση και τον προσδιορισμό της πηγής της επικοινωνίας:

1) όσον αφορά την τηλεφωνία σταθερού δικτύου και την κινητή τηλεφωνία:

i) ο τηλεφωνικός αριθμός του καλούντος,

ii) το όνομα και η διεύθυνση του συνδρομητή ή του εγγεγραμμένου χρήστη·

2) όσον αφορά την πρόσβαση στο Διαδίκτυο και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφωνίας μέσω Διαδικτύου:

i) ο αποδοθείς κωδικός ταυτότητας χρήστη,

ii) ο κωδικός ταυτότητας χρήστη και ο τηλεφωνικός αριθμός που δίνονται σε κάθε επικοινωνία που εισέρχεται στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο,

iii) ονοματεπώνυμο και διεύθυνση του συνδρομητή ή εγγεγραμμένου χρήστη στον οποίο είχε αποδοθεί κατά τον χρόνο επικοινωνίας διεύθυνση IP (πρωτοκόλλου Διαδικτύου), κωδικός ταυτότητας χρήστη ή αριθμός τηλεφώνου·

β) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό του προορισμού της επικοινωνίας:

[...]

γ) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό της ημερομηνίας, ώρας και διάρκειας της επικοινωνίας:

[...]

δ) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό του είδους της επικοινωνίας:

[...]

ε) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό του εξοπλισμού επικοινωνίας των χρηστών, ή του φερομένου ως εξοπλισμού επικοινωνίας τους:

[...]

στ) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό της θέσης του εξοπλισμού κινητής επικοινωνίας:

[...]

2. Η παρούσα οδηγία δεν επιτρέπει τη διατήρηση δεδομένων που αποκαλύπτουν το περιεχόμενο των επικοινωνιών.»

16 Το άρθρο 6 της οδηγίας αυτής, που αφορά τη διάρκεια της διατήρησης, προβλέπει τα ακόλουθα:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι κατηγορίες δεδομένων του άρθρου 5 διατηρούνται για χρονικό διάστημα όχι μικρότερο του εξαμήνου και όχι μεγαλύτερο της διετίας από την ημερομηνία της επικοινωνίας.»

17 Το άρθρο 11 της ίδιας οδηγίας έχει ως εξής:

«Στο άρθρο 15 της οδηγίας 2002/58/EK παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:

“1α. Η παράγραφος 1 δεν ισχύει για δεδομένα των οποίων τη διατήρηση προβλέπει ρητά η οδηγία [2006/24] όσον αφορά τους σκοπούς του άρθρου 1, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας”.»

Το εθνικό δίκαιο

Το δικαίωμα του δημιουργού

18 Οι διατάξεις της οδηγίας 2004/48 μεταφέρθηκαν στο σουηδικό δίκαιο με την εισαγωγή νέων διατάξεων στον νόμο 1960:729, περί του δικαιώματος του δημιουργού επί λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων [lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk], με τον νόμο 2009:109, περί τροποποίησης του νόμου 1960:729 [Lag (2009:109) om ändring i lagen (1960:729)], της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (στο εξής: νόμος περί των δικαιωμάτων του δημιουργού). Οι νέες αυτές διατάξεις άρχισαν να ισχύουν από 1ης Απριλίου 2009.

19 Το άρθρο 53c του νόμου περί των δικαιωμάτων του δημιουργού ορίζει τα εξής:

«Εφόσον ο αιτών μπορεί να προσκομίσει αποχρώσεις ενδείξεις ότι κάποιος προσέβαλε το δικαίωμά του πνευματικής ιδιοκτησίας επί ορισμένου έργου κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 53, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει, επ' απειλή κυρώσεων, το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στο δεύτερο

εδάφιο κατωτέρω, να κοινοποιήσει(-ουν) στοιχεία σχετικά με την προέλευση και το δίκτυο διανομής των εμπορευμάτων ή υπηρεσιών τα οποία αφορά η προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας (διαταγή περί κοινοποίησης στοιχείων). Το εν λόγω μέτρο διατάσσεται κατόπιν αιτήσεως του δικαιούχου του δικαιώματος, του διαδόχου του ή οιοδήποτε άλλου προσώπου που είναι κάτοχος νομίμου δικαιώματος εκμεταλλεύσεως του έργου. Διαταγή περί κοινοποίησης στοιχείων μπορεί να εκδοθεί μόνον αν τα αιτούμενα στοιχεία μπορούν να θεωρηθούν ότι διευκολύνουν την έρευνα σχετικά με την προσβολή του δικαιώματος που συνδέεται με τα ως άνω αγαθά ή υπηρεσίες.

Η υποχρέωση κοινοποίησης βαρύνει κάθε πρόσωπο:

- 1°) που είναι αυτουργός ή συμμετοχος στην προσβολή του δικαιώματος,
- 2°) το οποίο διέθεσε σε εμπορική κλίμακα εμπόρευμα που προσβάλλει δικαίωμα,
- 3°) το οποίο έκανε χρήση σε εμπορική κλίμακα υπηρεσίας προσβάλλουσας δικαίωμα,
- 4°) το οποίο παρέσχε σε εμπορική κλίμακα υπηρεσία ηλεκτρονικής ή άλλης επικοινωνίας που χρησιμοποιήθηκε για τη διάπραξη της προσβολής του δικαιώματος
ή
- 5°) προσδιορίστηκε, από πρόσωπο μεταξύ των διαλαμβανομένων στα σημεία 2 έως 4 ανωτέρω, ως εμπλεκόμενο στην παραγωγή ή στη διανομή του εμπορεύματος ή στην παροχή των υπηρεσιών που προσβάλλει δικαίωμα.

Οι πληροφορίες σχετικά με την προέλευση και τα δίκτυα διανομής των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών περιλαμβάνουν ιδίως:

- 1°) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των παραγωγών, διανομέων, προμηθευτών και άλλων προηγούμενων κατόχων των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών,
- 2°) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των χονδρεμπόρων και των λιανεμπόρων,
και
- 3°) πληροφορίες για τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παραλήφθηκαν ή παραγγέλθηκαν, καθώς και για το τίμημα που εισπράχθηκε για τα εν λόγω εμπορεύματα ή υπηρεσίες.

Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και όταν πρόκειται για απόπειρα ή προπαρασκευή προσβολής κατά το άρθρο 53.»

20 Το άρθρο 53d του εν λόγω νόμου ορίζει ότι:

«Η διαταγή περί κοινοποίησης στοιχείων μπορεί να εκδοθεί μόνον αν ο λόγος για τη λήψη του μέτρου είναι σημαντικότερος από την όχληση ή τα μειονεκτήματα που αυτή συνεπάγεται για το πρόσωπο που είναι ο αποδέκτης ή για κάποιο άλλο αντίθετο συμφέρον.

Η υποχρέωση πληροφόρησης κατ' εφαρμογή του άρθρου 53c δεν αφορά τις πληροφορίες η κοινοποίηση των οποίων υποχρεώνει τον υπέχοντα την υποχρέωση αυτή να ομολογήσει τη συμμετοχή του ή τη συμμετοχή των στενών συγγενών του, κατά την έννοια του άρθρου 3 του κεφαλαίου 36 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, στη διάπραξη παραβάσεως.

Ο νόμος 1998:204 για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [personuppgiftslagen (1998:204)] επιβάλλει περιορισμούς στην επεξεργασία των πληροφοριών αυτών.»

Η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

- 21 Η οδηγία 2002/58 μεταφέρθηκε στο σουηδικό δίκαιο, μεταξύ άλλων, με τον νόμο 2003:389 περί ηλεκτρονικής επικοινωνίας [lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation].
- 22 Σύμφωνα με το άρθρο 20, πρώτο εδάφιο, του κεφαλαίου 6 του νόμου αυτού, απαγορεύεται σε όποιον, στο πλαίσιο παροχής δικτύου ηλεκτρονικής επικοινωνίας ή υπηρεσίας ηλεκτρονικής επικοινωνίας, έχει λάβει γνώση ή έχει αποκτήσει πρόσβαση σε στοιχεία που αφορούν συνδρομητές να γνωστοποιεί ή να εκμεταλλεύεται χωρίς άδεια τα στοιχεία αυτά.
- 23 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει συναφώς ότι η υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου την οποία υπέχουν, μεταξύ άλλων, οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο έχει συνεπώς διαμορφωθεί κατά τρόπον ώστε να συνεπάγεται μόνο την απαγόρευση της άνευ αδείας κοινοποιήσεως ή χρησιμοποίησεως ορισμένων δεδομένων. Ωστόσο, η εν λόγω υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου είναι σχετική, καθόσον άλλες διατάξεις προβλέπουν υποχρέωση κοινοποιήσεως των δεδομένων αυτών και συνεπώς έχουν ως αποτέλεσμα να επιτρέπεται η εν λόγω κοινοποίηση. Κατά το Högsta domstolen, το δικαίωμα στην πληροφόρηση που καθιερώνεται στο άρθρο 53c του νόμου περί των δικαιωμάτων του δημιουργού, το οποίο ισχύει και για τους παρόχους υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο, θεωρήθηκε ότι δεν απαιτούσε ειδικές νομοθετικές προσαρμογές προκειμένου οι νέες αυτές διατάξεις περί της κοινοποιήσεως των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να κατισχύουν της υποχρέωσης τηρήσεως του απορρήτου. Επομένως, η απόφαση του δικαστηρίου με την οποία διατάσσεται η κοινοποίηση των δεδομένων αυτών αίρει την υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου.
- 24 Όσον αφορά την οδηγία 2006/24, η εν λόγω οδηγία δεν μεταφέρθηκε στο σουηδικό δίκαιο εντός της προβλεπόμενης προς τούτο προθεσμίας.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 25 Οι Bonnier Audio κ.λπ. είναι εκδοτικές επιχειρήσεις που κατέχουν, μεταξύ άλλων, αποκλειστικά δικαιώματα να αναπαράγουν, να εκδίδουν και να θέτουν στη διάθεση του κοινού 27 έργα υπό μορφή ακουστικών βιβλίων.
- 26 Οι Bonnier Audio κ.λπ. ισχυρίζονται ότι προσεβλήθησαν τα αποκλειστικά τους δικαιώματα, καθόσον τα εν λόγω 27 έργα τέθηκαν, χωρίς τη συγκατάθεσή τους, στη διάθεση του κοινού μέσω ενός διακομιστή FTP («file transfer protocol»), ο οποίος καθιστά δυνατή την κοινή χρήση αρχείων και τη μεταφορά των δεδομένων μεταξύ υπολογιστών που είναι συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο.
- 27 Ο πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο μέσω του οποίου πραγματοποιήθηκε η φερόμενη ως παράνομη ανταλλαγή αρχείων είναι η ePhone.
- 28 Οι Bonnier Audio κ.λπ., με αίτησή τους ενώπιον του Solna tingsrätt (πρωτοδικείο της Solna), ζήτησαν την έκδοση διαταγής για την κοινοποίηση του ονόματος και της διεύθυνσεως του προσώπου το οποίο χρησιμοποιούσε τη διεύθυνση IP, από την οποία εικάζεται ότι διαβιβάστηκαν τα επίμαχα αρχεία κατά το διάστημα μεταξύ 03:28 και 05:45 της 1ης Απριλίου 2009.
- 29 Ο πάροχος αυτός, η ePhone, αντιτάχθηκε στο ως άνω αίτημα υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι η αιτούμενη διαταγή ήταν αντίθετη προς την οδηγία 2006/24.
- 30 Αποφαινόμενο πρωτοδίκως, το Solna tingsrätt δέχθηκε την αίτηση εκδόσεως διαταγής περί κοινοποιήσεως των επίμαχων δεδομένων.

- 31 Ο εν λόγω πάροχος, η ePhone, άσκησε έφεση ενώπιον του Svea hovrätt (εφετείο Svea), ζητώντας την απόρριψη της εν λόγω αιτήσεως εκδόσεως διαταγής κοινοποιήσεως. Η εταιρία αυτή ζήτησε επίσης την υποβολή αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο, προκειμένου αυτό να διευκρινίσει αν η οδηγία 2006/24 απαγορεύει την κοινοποίηση πληροφοριών που αφορούν ένα συνδρομητή στον οποίο έχει χορηγηθεί συγκεκριμένη διεύθυνση IP σε πρόσωπα άλλα πέραν των αρχών που ορίζει η εν λόγω οδηγία.
- 32 Το Svea hovrätt έκρινε ότι δεν υφίσταται καμία διάταξη της οδηγίας 2006/24 που να αποκλείει τη δυνατότητα να διαταχθεί διάδικος σε αστική διαφορά να κοινοποιήσει δεδομένα αφορώντα συνδρομητή σε πρόσωπα άλλα πέραν των δημοσίων αρχών. Εξάλλου, το εν λόγω δικαστήριο απέρριψε το αίτημα για υποβολή αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο.
- 33 Το ίδιο αυτό δικαστήριο διαπίστωσε επίσης ότι οι επιχειρήσεις εκδόσεως ακουστικών βιβλίων δεν είχαν προσκομίσει αποχρώσεις ενδείξεις όσον αφορά την προσβολή δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Αποφάσισε, κατά συνέπεια, να ακυρώσει τη διαταγή κοινοποιήσεως στοιχείων που είχε εκδώσει το Solna tingsrätt. Κατόπιν αυτού, οι Bonnier Audio κ.λπ. άσκησαν αναίρεση ενώπιον του Högsta domstolen.
- 34 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, παρά την απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2008, C-275/06, Promusicae (Συλλογή 2008, σ. I 271), καθώς και τη διάταξη της 19ης Φεβρουαρίου 2009, C-557/07, LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten (Συλλογή 2009, σ. I 1227), εξακολουθούν να υπάρχουν αμφιβολίες για το αν το δίκαιο της Ένωσης απαγορεύει την εφαρμογή του άρθρου 53c του νόμου περί των δικαιωμάτων του δημιουργού, καθόσον ούτε η ως άνω απόφαση ούτε η ως άνω διάταξη αναφέρονται στην οδηγία 2006/24.
- 35 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Högsta domstolen αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Εμποδίζει η οδηγία 2006/24 [...], ειδικότερα δε τα άρθρα της 3 [έως] 5 και 11, την εφαρμογή εθνικής διατάξεως η οποία θεσπίστηκε βάσει του άρθρου 8 της οδηγίας 2004/48 [...] και η οποία συνεπάγεται ότι ένας φορέας παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου μπορεί να διαταχθεί, στο πλαίσιο αστικής δίκης και προκειμένου να καταστεί δυνατός ο εντοπισμός συνδρομητή, να γνωστοποιήσει σε κάτοχο δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή στον διάδοχό του στοιχεία σχετικά με τον συνδρομητή στον οποίο ο φορέας παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου χορήγησε ορισμένη διεύθυνση IP η οποία φέρεται να χρησιμοποιήθηκε για την προσβολή του εν λόγω δικαιώματος; Προϋποτίθεται, αφενός, ότι ο αιτών την έκδοση της διαταγής προσκόμισε αποχρώσεις ενδείξεις για το υποστατό της προσβολής ορισμένου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και, αφετέρου, ότι το μέτρο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.
- 2) Επηρεάζεται η απάντηση στο πρώτο ερώτημα από το γεγονός ότι το κράτος μέλος δεν έχει μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο την οδηγία 2006/24, μολοντί έχει λήξει η σχετική προθεσμία;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 36 Με τα δύο αυτά ερωτήματα, που πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν, αφενός, αν η οδηγία 2006/24 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει την εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας, που έχει θεσπιστεί βάσει του άρθρου 8 της οδηγίας 2004/48 και η οποία επιτρέπει, προκειμένου να διαπιστωθεί η ταυτότητα συνδρομητή ή χρήστη του Διαδικτύου, να μπορεί να διαταχθεί πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο να κοινοποιήσει στον δικαιούχο δικαιώματος του δημιουργού ή στον διάδοχό του τα στοιχεία ταυτότητας συνδρομητή στον οποίο έχει χορηγηθεί διεύθυνση IP η οποία φέρεται να χρησιμοποιήθηκε για την προσβολή του εν λόγω

δικαιώματος και, αφετέρου, αν επηρεάζει την απάντηση στο ερώτημα αυτό το γεγονός ότι το οικείο κράτος μέλος δεν έχει μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο την οδηγία 2006/24, μολονότι έχει λήξει η προς τούτο προθεσμία.

- 37 Εκ προοιμίου, πρέπει να τονιστεί, αφενός, ότι το Δικαστήριο στηρίζεται στην παραδοχή ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη δεδομένα διατηρήθηκαν σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τηρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.
- 38 Αφετέρου, η οδηγία 2006/24, σύμφωνα με το άρθρο της 1, παράγραφος 1, αποβλέπει στην εναρμόνιση των διατάξεων του εσωτερικού δικαίου των κρατών μελών σχετικά με τις υποχρεώσεις των παρόχων διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίου δικτύου επικοινωνιών όσον αφορά την επεξεργασία και τη διατήρηση ορισμένων δεδομένων που παράγονται ή υφίστανται επεξεργασία από αυτούς, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα αυτά καθίστανται διαθέσιμα για τους σκοπούς της διερεύνησης, διαπίστωσης και δίωξης σοβαρών ποινικών αδικημάτων, όπως ορίζονται βάσει του εθνικού δικαίου των κρατών μελών.
- 39 Περαιτέρω, όπως απορρέει από το άρθρο 4 της οδηγίας 2006/24, τα διατηρούμενα σύμφωνα με την οδηγία αυτή δεδομένα μπορούν να διαβιβάζονται μόνο στις αρμόδιες εθνικές αρχές, σε ειδικές περιπτώσεις και σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του οικείου κράτους μέλους.
- 40 Έτσι, η οδηγία 2006/24 αφορά αποκλειστικά την επεξεργασία και τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία από τους παρόχους διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίου δικτύου επικοινωνιών, για τους σκοπούς της διερεύνησης, διαπίστωσης και δίωξης σοβαρών ποινικών αδικημάτων, καθώς και τη διαβίβαση των δεδομένων αυτών στις αρμόδιες εθνικές αρχές.
- 41 Το ως άνω ορισθέν πεδίο εφαρμογής *ratione materiae* της οδηγίας 2006/24 επιβεβαιώνεται από το άρθρο 11 αυτής το οποίο προβλέπει ότι, σε περίπτωση που τέτοιου είδους δεδομένα διατηρήθηκαν ειδικώς για τους σκοπούς του άρθρου 1, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας, το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58 δεν έχει εφαρμογή επί των εν λόγω δεδομένων.
- 42 Αντιθέτως, όπως προκύπτει από τη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2006/24, το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58 εξακολουθεί να εφαρμόζεται στα δεδομένα που διατηρούνται για σκοπούς άλλους από αυτούς του άρθρου 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/24, ιδίως για δικαστικούς σκοπούς.
- 43 Έτσι, από τον συνδυασμό του άρθρου 11 και της δωδέκατης αιτιολογικής σκέψεως της οδηγίας 2006/24 προκύπτει ότι η οδηγία αυτή συνιστά ειδική και απολύτως οριοθετημένη ρύθμιση, που παρεκκλίνει από και αντικαθιστά τη γενικού περιεχομένου οδηγία 2002/58 και, ειδικότερα, το άρθρο 15, παράγραφος 1, της τελευταίας αυτής.
- 44 Όσον αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, πρέπει να τονιστεί ότι η επίμαχη νομοθεσία επιδιώκει σκοπό διαφορετικό από αυτόν που επιδιώκει η οδηγία 2006/24. Αφορά, συγκεκριμένα, τη διαβίβαση δεδομένων, στο πλαίσιο αστικής δίκης, προκειμένου να διαπιστωθεί προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.
- 45 Η εν λόγω νομοθεσία δεν εμπίπτει συνεπώς στο πεδίο εφαρμογής *ratione materiae* της οδηγίας 2006/24.
- 46 Επομένως, δεν ασκεί επιρροή στην υπόθεση της κύριας δίκης το γεγονός ότι το οικείο κράτος μέλος δεν έχει ακόμη μεταφέρει στο εσωτερικό του δίκαιο την οδηγία 2006/24, μολονότι έχει λήξει η σχετική προς τούτο προθεσμία.

- 47 Κατά συνέπεια, για να δώσει χρήσιμη απάντηση στο δικαστήριο που του απηύθυνε προδικαστικό ερώτημα, το Δικαστήριο μπορεί, επιπλέον, να χρειαστεί να λάβει υπόψη κανόνες του δικαίου της Ένωσης στους οποίους το εθνικό δικαστήριο δεν αναφέρθηκε με το ερώτημά του (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 18ης Νοεμβρίου 1999, C-107/98, Teckal, Συλλογή 1999, σ. I-8121, σκέψη 39, καθώς και της 28ης Φεβρουαρίου 2008, C-2/07, Abraham κ.λπ., Συλλογή 2008, σ. I-1197, σκέψη 24).
- 48 Επιβάλλεται όμως η διαπίστωση ότι λόγω των περιστάσεων της κύριας δίκης μπορούν να ληφθούν υπόψη τέτοιοι κανόνες του δικαίου της Ένωσης.
- 49 Συγκεκριμένα, η αναφορά που έκανε το αιτούν δικαστήριο, με το πρώτο ερώτημά του, στην τήρηση των επιταγών περί υπάρξεως αποχρωσών ενδείξεων προσβολής δικαιώματος του δημιουργού και στον αναλογικό χαρακτήρα του μέτρου της εκδόσεως διαταγής που θα λαμβανόταν δυνάμει του επίμαχου στην κύρια δίκη νόμου περί μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο καθώς και, όπως απορρέει από τη σκέψη 34 της παρούσας αποφάσεως, στην προπαρατεθείσα απόφαση Promusicae, υποδηλώνει ότι το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επίσης ως προς το αν οι επίμαχες διατάξεις αυτού του νόμου περί μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο μπορούν να εξασφαλίσουν μια ορθή ισορροπία μεταξύ των διαφόρων εφαρμοστέων θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως το απαιτεί η εν λόγω απόφαση που ερμήνευσε και εφάρμοσε διάφορες διατάξεις των οδηγιών 2002/58 και 2004/48.
- 50 Έτσι, η απάντηση σε ένα τέτοιο έμμεσο ερώτημα μπορεί να αποβεί λυσιτελής για την εκδίκαση της υποθέσεως της κύριας δίκης.
- 51 Προκειμένου να δοθεί αυτή η χρήσιμη απάντηση, πρέπει, καταρχάς, να υπομνησθεί ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, οι Bonnier Audio κ.λπ. επιθυμούν την κοινοποίηση, για να διαπιστώσουν την ταυτότητά του, του ονοματεπώνυμου και της διευθύνσεως ενός συνδρομητή του Διαδικτύου ή ενός χρήστη του Διαδικτύου που χρησιμοποιεί τη διεύθυνση IP από την οποία εικάζεται ότι παράνομα αντηλλάγησαν αρχεία περιέχοντα προστατευόμενα έργα.
- 52 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η κοινοποίηση που ζητούν οι Bonnier Audio κ.λπ. συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2002/58, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 95/46. Η κοινοποίηση αυτή εμπίπτει συνεπώς στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/58 (βλ., κατά την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση Promusicae, σκέψη 45).
- 53 Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η κοινοποίηση των δεδομένων αυτών απαιτείται στο πλαίσιο αστικής δίκης, υπέρ του δικαιούχου δικαιώματος του δημιουργού ή του διαδόχου του, δηλαδή ενός ιδιώτη, και όχι υπέρ αρμόδιας εθνικής αρχής.
- 54 Συναφώς, επιβάλλεται εκ προοιμίου η διαπίστωση ότι αίτηση περί κοινοποιήσεως δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων του δημιουργού εμπίπτει, εκ του αντικειμένου της, στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/48 (βλ., κατά την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση Promusicae, σκέψη 58).
- 55 Το Δικαστήριο όμως έχει ήδη κρίνει ότι το άρθρο 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/48, σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58, δεν απαγορεύει στα κράτη μέλη να προβλέπουν υποχρέωση διαβίβασης σε ιδιώτες προσωπικών δεδομένων για να καταστεί δυνατή η άσκηση, ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων, αγωγών κατά προσβολών του δικαιώματος του δημιουργού, αλλά ομοίως δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη αυτά να προβλέπουν μια τέτοια υποχρέωση (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Promusicae, σκέψεις 54 και 55, καθώς και προπαρατεθείσα διάταξη LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, σκέψη 29).
- 56 Το Δικαστήριο προσέθεσε ωστόσο ότι, κατά τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο των οδηγιών 2002/58 και 2004/48, εναπόκειται στα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε να βασίζονται σε ερμηνεία των εν λόγω οδηγιών που να καθιστά δυνατή τη διασφάλιση της ορθής ισορροπίας μεταξύ των διαφόρων

θεμελιωδών δικαιωμάτων που προστατεύει η έννομη τάξη της Ένωσης. Περαιτέρω, κατά την εφαρμογή των μέτρων μεταφοράς των οδηγιών αυτών στο εσωτερικό δίκαιο, οι αρχές και τα δικαστήρια των κρατών μελών οφείλουν όχι μόνο να ερμηνεύουν το εθνικό τους δίκαιο κατά τρόπο σύμφωνο προς τις εν λόγω οδηγίες, αλλά και να μεριμνούν ώστε να μη βασίζονται σε ερμηνεία αυτών που θα μπορούσε να έλθει σε σύγκρουση με τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα ή με τις λοιπές γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης, όπως η αρχή της αναλογικότητας (βλ., επ' αυτού, προπαρατεθείσα απόφαση *Promusicae*, σκέψη 68, και προπαρατεθείσα διάταξη *LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten*, σκέψη 28).

- 57 Εν προκειμένω, το οικείο κράτος μέλος αποφάσισε να κάνει χρήση της περιγραφείσας στη σκέψη 55 της παρούσας αποφάσεως ευχέρειας που του είχε παρασχεθεί να προβλέψει την υποχρέωση διαβίβασεως των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στο πλαίσιο αστικής δίκης, σε ιδιώτες.
- 58 Πρέπει όμως να τονιστεί ότι η επίμαχη εθνική νομοθεσία απαιτεί, μεταξύ άλλων, για την έκδοση διαταγής κοινοποιήσεως των επίμαχων δεδομένων, να υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις όσον αφορά την προσβολή ενός δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας επί έργου, να μπορούν οι πληροφορίες που ζητούνται να διευκολύνουν την έρευνα σχετικά με την προσβολή του δικαιώματος του δημιουργού και ο λόγος για τη λήψη του μέτρου να είναι σημαντικότερος από την όχληση ή τα μειονεκτήματα που αυτή μπορεί να συνεπάγεται για τον αποδέκτη ή για κάποιο άλλο αντίθετο συμφέρον.
- 59 Έτσι, η νομοθεσία αυτή επιτρέπει στο εθνικό δικαστήριο, ενώπιον του οποίου κατατέθηκε αίτηση εκδόσεως διαταγής περί κοινοποιήσεως δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από νομιμοποιούμενο προς τούτο πρόσωπο, να σταθμίσει, με βάση τις περιστάσεις κάθε συγκεκριμένης περιπτώσεως και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις που απορρέουν από την αρχή της αναλογικότητας, τα αντιτιθέμενα εν προκειμένω συμφέροντα.
- 60 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρόμοια νομοθεσία πρέπει να θεωρηθεί ότι δύναται, καταρχήν, να διασφαλίσει μια ορθή ισορροπία μεταξύ της προστασίας του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, του οποίου απολαύουν οι δικαιούχοι του δικαιώματος του δημιουργού, και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα την οποία δικαιούται ένας συνδρομητής ή χρήστης του Διαδικτύου.
- 61 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η ακόλουθη απάντηση:
- η οδηγία 2006/24 έχει την έννοια ότι δεν απαγορεύει την εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας που θεσπίστηκε βάσει του άρθρου 8 της οδηγίας 2004/48 και η οποία, προκειμένου να προσδιορισθεί η ταυτότητα ενός συνδρομητή ή χρήστη του Διαδικτύου, επιτρέπει να διαταχθεί ο πάροχος υπηρεσιών προσβάσεως στο Διαδίκτυο να κοινοποιήσει στον δικαιούχο δικαιώματος του δημιουργού ή στον διάδοχό του τα στοιχεία ταυτότητας του συνδρομητή στον οποίο έχει χορηγηθεί διεύθυνση IP η οποία φέρεται να χρησιμοποιήθηκε για την προσβολή του εν λόγω δικαιώματος, καθόσον η νομοθεσία αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής *ratione materiae* της οδηγίας 2006/24·
 - δεν ασκεί επιρροή, στην υπόθεση της κύριας δίκης, το γεγονός ότι το οικείο κράτος μέλος δεν έχει ακόμη μεταφέρει στο εσωτερικό του δίκαιο την οδηγία 2006/24, μολοντί έχει λήξει η σχετική προς τούτο προθεσμία·
 - οι οδηγίες 2002/58 και 2004/48 έχουν την έννοια ότι δεν απαγορεύουν εθνική νομοθεσία, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, στον βαθμό που η νομοθεσία αυτή επιτρέπει στο εθνικό δικαστήριο, ενώπιον του οποίου υποβλήθηκε αίτηση εκδόσεως διαταγής περί κοινοποιήσεως δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από νομιμοποιούμενο προς τούτο πρόσωπο, να σταθμίσει, με βάση τις περιστάσεις κάθε συγκεκριμένης περιπτώσεως και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις που απορρέουν από την αρχή της αναλογικότητας, τα αντιτιθέμενα εν προκειμένω συμφέροντα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 62 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

Η οδηγία 2006/24/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/EK, έχει την έννοια ότι δεν απαγορεύει την εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας που θεσπίστηκε βάσει του άρθρου 8 της οδηγίας 2004/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, και η οποία, προκειμένου να προσδιορισθεί η ταυτότητα ενός συνδρομητή ή χρήστη του Διαδικτύου, επιτρέπει να διαταχθεί ο πάροχος υπηρεσιών προσβάσεως στο Διαδίκτυο να κοινοποιήσει στον δικαιούχο δικαιώματος του δημιουργού ή στον διάδοχό του τα στοιχεία ταυτότητας του συνδρομητή στον οποίο έχει χορηγηθεί διεύθυνση IP η οποία φέρεται να χρησιμοποιήθηκε για την προσβολή του εν λόγω δικαιώματος, καθόσον η νομοθεσία αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής *ratione materiae* της οδηγίας 2006/24.

Δεν ασκεί επιρροή, στην υπόθεση της κύριας δίκης, το γεγονός ότι το οικείο κράτος μέλος δεν έχει ακόμη μεταφέρει στο εσωτερικό του δίκαιο την οδηγία 2006/24, μολονότι έχει λήξει η σχετική προς τούτο προθεσμία.

Οι οδηγίες 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), και 2004/48 έχουν την έννοια ότι δεν απαγορεύουν εθνική νομοθεσία, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, στον βαθμό που η νομοθεσία αυτή επιτρέπει στο εθνικό δικαστήριο, ενώπιον του οποίου υποβλήθηκε αίτηση εκδόσεως διαταγής περί κοινοποίησεως δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από νομιμοποιούμενο προς τούτο πρόσωπο, να σταθμίσει, με βάση τις περιστάσεις κάθε συγκεκριμένης περιπτώσεως και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις που απορρέουν από την αρχή της αναλογικότητας, τα αντιτιθέμενα εν προκειμένω συμφέροντα.

(υπογραφές)